

Innspill til endring i forslag til gjennomføring av direktiv om mellomstore forbrenningsanlegg - Deres ref. 2014/6683.

Vi viser til invitasjon fra Miljødirektoratet til å komme med innspill til høring om endring i forslag til gjennomføring av direktiv for mellomstore forbrenningsanlegg.

Norsk Bioenergiforening (Nobio) er interesseorganisasjonen for den norske bioenerginæringen. Vi arbeider for økt bruk og lønnsom produksjon av bioenergi i Norge. Vår organisasjon har i dag mer enn 100 medlemmer som opererer i hele verdikjeden fra skogen med produksjon av biobrensler, til leveranse av varme og drivstoff.

Kommentarer til endringene som trer i kraft

Vi er fornøyde med at skillet mellom eksisterende og nye anlegg har blitt flyttet fra 20. desember 2018 til 20. desember 2021.

Det er videre beklagelig at Klima- og Miljødepartementet har fått avslag fra EU om lempeligere krav for mellomstore forbrenningsanlegg på 1-5 MW. Dette fører til store konsekvenser for næringen og vi er bekymret for hvordan utviklingen blir. Norge er annerledes enn flere land i EU ved at flertallet av anlegg ligger utenfor tettbebygde strøk, og gjennom det generelle fossilforbudet som medfører betydelig lavere utslipp av støv fra fossilt brensel. Det norske regelverket er i tillegg på noen områder strengere enn forslagene i direktivet – disse ser ut til å skulle fortsette å gjelde.

Hovedpunkter i innspill

- Ikrafttredelse av EUs utslippskrav til støv for mellomstore forbrenningsanlegg vil ha store konsekvenser for bioenerginæringen, for samfunnet og for forbrukere.
- Investeringer i nye anlegg mellom 1-5 MW vil antakelig utebli etter 2021, og mange eksisterende anlegg kan bli avvirket mot 2030.
- Det vil bli en merkbar overgang fra biobrensel til elektrisitet, men også gass.
- Mindre tilgang på bioenergi vil øke kapasitetsproblemene i forsyningen til tettsteder, og påvirke fremdriften i elektrifiseringen negativt, særlig av transportsektoren. Kombinert med økt bruk av fossilt brensel, vil dette påvirke om regjeringen når de planlagte utslippsmålene i tide.
- For å sikre investeringsbeslutninger i nye bioenergianlegg, og hindre nedleggelse av anlegg, ber vi myndighetene iverksette flere tiltak, som gir forutsigbare rammevilkår.

Konsekvenser og bekymringer

Konsekvensvurderingen fra 2019, vedlagt høringen, viser at mer enn 60 % av kostnadene for gjennomføring av kravene i direktivet tilfaller oppgradering av rensutstyr for fastbiobrenselanlegg 1-5

MW. Vi støttet i 2019 Klima – og Miljødepartementets innstilling og søknad om lempeligere krav tilpasset norske forhold og beklager at dette ikke ble innvilget fra EU.

Under norske forhold vil det skjerpede kravet være lite målrettet for å bedre luftkvaliteten i tettbygde strøk. De fleste anlegg for fast brensel mellom 1-5 MW i Norge, ligger i områder der reduserte støvutslipp ikke vil gi noen helsegevinst – dvs. helsegevinsten er verdsatt til null (Kilde: Norsk Energi, Virkninger av eventuell implementering av EU-direktiv (2015/2193) om utslipp fra mellomstore forbrenningsanlegg 12.12.2016). Det er også i disse områdene vi ville forventet nye etableringer av denne typen anlegg. Det vil være urimelig å påføre disse anleggene mer enn 60 % av de samlede kostnadene som antas vil følge av utslippskravene i direktivet, all den tid det ikke kan knyttes noen helsegevinst til reduksjonen i støvutslippene fra disse anleggene.

Det står videre i konsekvensvurderingen, og som vi opplever er i samråd med samtaler vi har hatt med våre medlemmer:

«Ifølge rapporten til Norsk Energi kan det ikke forventes at det vil bli etablert nye anlegg for fast biobrensel på mellom 1 – 5 MW i Norge dersom utslippsgrenseverdiene fra direktivet gjennomføres i Norge. Dette skyldes at de ikke lenger vil kunne produsere energi til en konkurransedyktig pris. For større anlegg og andre typer anlegg vil ikke konklusjonen være like entydig.»

Innføring av direktivet med gjeldende utslippskrav har store konsekvenser for eksisterende anlegg og kan i praksis føre til at det ikke bygges ut nye anlegg mellom 1 - 5 MW. Innovasjon Norge gjorde i 2016 en vurdering av 14 anlegg som de hadde støttet i denne størrelsen hvor ingen av dem hadde blitt støttet med disse kravene til grunn.

Norsk Fjernvarme og Nobio har tatt kontakt med et utvalg av våre medlemmer som blir rammet. Alle viser til stor sannsynlighet for reduserte investeringer i anlegg mellom 1-5 MW etter 2021. Mindre bedrifter med små anlegg med bioenergi som grunnlast, og som er spredd på flere steder, vil bli hardest rammet av kravene, og spesielt nyere bedrifter med lite kundegrunnlag og lav lønnsomhet. Energiforsyning er en type virksomhet som utvikles over lang tid, følger kommunenes arealplaner og trenger forutsigbare rammevilkår for å ta store investeringsbeslutninger. Bedrifter som eies av store konsern har større muligheter til å hente inn kapital enn mindre enkeltstående bedrifter. Dersom brenselprisene øker og strømprisen fortsetter på dagens bunn-nivå, vil heller ikke store bedrifter gjennomføre investeringer i anlegg mellom 1-5 MW.

Vi presiserer at forholdene i Norge ikke gjenspeiler forholdene ellers i Europa og at vi generelt har mindre anlegg og mer spredt bebyggelse, i tillegg til langt lavere energipris enn ellers i Europa som senker konkurransekraften for biobrenselanlegg. Eksempelvis: 3. kvartal 2020 viser en elektrisitetspris på 3,00 NOK/kWh i Danmark og 0,73 NOK/kWh i Norge.

Rensing er viktig og er noe næringen tar på alvor. Få anlegg ligger midt i tett befolkede områder og disse anleggene har i mange tilfeller tilstrekkelig røykgassrensing allerede. For teknologi på rensing henviser vi til innspill gitt fra Nobio i 2016. Etter å ha vært i kontakt med flere i næringen, både i Norge og i Sverige, virker det ikke å være noen stor endring i teknologi på trappene.

Som nevnt tidligere er det svært uheldig om biofyringsanlegg som ligger i spredt bebygde strøk, der partikkelutslipp er vist å ikke være en relevant problemstilling, blir å redusere utslippene til et nivå som vil kreve store investeringer til liten nytte og på samme tid føre til at det ikke blir bygget nye anlegg. Dette vil gå utover erstatningen av fossil energi med fornybar bioenergi som igjen sørger for lokal utnyttelse av ressurser som ellers ville ha gått til spille, sysselsetting i distriktene, næringsutvikling og lokal verdiskaping. I tillegg til å erstatte fossil energi, frigjør bioenergi elektrisitet

til andre formål som transport, eksport og kraftkrevende industri. Biovarme bidrar også til å opprettholde forsynings sikkerheten og fleksibiliteten i nettet på kalde dager med høy effektbelastning. Et bortfall av disse anleggene vil føre til ytterligere utfordringer på kraftnettet.

En innføring av direktivet slik det fremstår i dag vil være et tydelig signal om at det godes fiende vinner og at fornybar bioenergi må vike for andre, og sannsynligvis mer klimabelastende, løsninger. Dette er kontraproduktivt i forhold til gjeldende klimamål og overgangen til det grønne skiftet.

Vi er bekymret for utviklingen sett i følge med innføringen av direktivet. Det er i hovedsak anleggseier kostnadene tilfaller og kostnadene som konsekvensvurderingen viser til er vanskelige å forsvare, da næringen allerede er presset hardt økonomisk. Det er fare for nedleggelse av eksisterende anlegg og stopp i utbygging av nye anlegg.

Unntak

Forurensningsforskriften §27-12: *Anlegg som er i drift mindre enn 500 timer per år (rullerende snitt over 3-5 år). Denne grensen kan økes til 1000 timer for anlegg som benyttes til varmeproduksjon i tilfeller med usedvanlig kalde værforhold.*

Som nevnt i tidligere hørings svar vil det for Norge ikke være tilstrekkelig med 1 000 timer som unntak for "usedvanlig kalde" værforhold. Usedvanlig kaldt i EU- direktivet tilsvarer ikke usedvanlig kaldt i Norge, og ettersom prisen i markedet defineres av elektrisitetsprisen, vil det ikke bygges anlegg for en brukstid på 500- 1000 timer i Norge. Normalt vil det trenge en minste brukstid på 2000 - 2500 timer for å finne lønnsomhet.

Konklusjon og anbefaling

Norge er et unntaksland og burde vært unntatt full innføring av kravene i direktivet. Vi referer til kapittel over, gjeldende unntak, og **vi ber om at det vurderes en justering av unntaket til 2500 timer.**

Vi kjenner ikke til at det er gjort noen videre vurderinger på konsekvenser av at anlegg enten legges ned eller at det blir stopp i nyetablering av denne type anlegg. Etter samtale med medlemmer i både Nobio og Norsk Fjernvarme ser vi en reel fare for at kravene vil presse ut produksjon av varme basert på fornybare, lokale ressurser, og at bruk av ikke fornybare energiresurser vil bli opprettholdt eller tatt i bruk på nytt. Vi mener at det må settes inn tiltak for å bistå næringen med å opprettholde driften og investering i nye anlegg sett i lys av strengere krav. Vi mener det bør åpnes for å gi støtte til investering i renseanlegg til både eksisterende og nye anlegg.

Som vurderingen Innovasjon Norge gjorde i 2016 viste vil støtteordningene som allerede eksisterer ikke være tilstrekkelig for å møte kravene. Ved ønske om videre investeringer i nye forbrenningsanlegg i denne størrelsen bør støttemuligheten for anleggene økes. Det motsatte har skjedd nå, senest i høst hvor Enova har fjernet støtte til anlegg i denne størrelsen. **Det trengs nye og økte støtteordninger til å møte kravene ved innføring av direktivet og vi ber om at det sees på støtteordninger for å holde eksisterende anlegg i drift og bidra til at det investeres i nye anlegg.**

Vi opplever at det er manglende forståelse for at forsynings sikkerhet henger tett sammen med klima. Det er flere eksempler på at investering i mellomstore forbrenningsanlegg har ført til nettavlastning og bidratt til at eksempelvis el-billadere kan settes opp. Bioenergi er med på å bidra til elektrifisering av samfunnet og er nødt til å bli sett på som en del av løsningen for at vi skal nå klimamålene. Det er gjerne da nettet er mest belastet at en har størst nytte av bioenergi for å imøtese den effekten som trengs.

Næringen oppfatter endringene i forurensningsforskriftens kap. 27 som uklare. **Vi ber derfor om at Miljødirektoratet utformer en veileder som beskriver kravene i forskriften tydeligere.** Vi forutsetter for øvrig at et eksisterende anlegg som flyttes regnes videre som et eksisterende anlegg.

Vi ønsker dialog rundt hvordan best mulig imøtese de nye kravene og se på tiltak som kan være med å opprettholde næringen og alle de verdifulle ringvirkningene dette bærer med seg.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon!

Med vennlig hilsen

Henriette Vivestad

Daglig leder